

Norges
nasjonalparker

Rapport

Langsua nasjonalpark

og ni andre verneområder

Årsrapport 2024

Fra Dokkfaret landskapsvernområde. Foto: Morten Liebe

og ni andre verneområder

Kolofon

Utførende institusjon

Langsua nasjonalparkstyre

Kontaktperson

Morten Liebe og Stein Egil Granli

Publikasjonsnummer

01/2025

År

2025

Sidetall

25

Opplag

Kun på
nett

Utgiver

Langsua nasjonalparkstyre

Forfatter(e)

Granli, Stein Egil; Liebe, Morten; Ullring, Ulf

Tittel – norsk og engelsk

Langsua nasjonalpark – årsrapport 2024 Langsua National Park – annual report 2024

Sammendrag

Årsrapporten gir en oversikt over aktivitetene i 2024 både i nasjonalparken og i de ni andre verneområdene som Langsua nasjonalparkstyre forvalter. Rapporten peker på effekten av gjennomførte tiltak ut fra verneformålet med referanse til forvaltningsplanen. Her er det også gjort en gjennomgang av omfanget av saker og aktiviteten i Langsua nasjonalparkstyre.

Forsidefoto

Morten Liebe

/Andre fotos

Thor Østbye, angitt. Ikke angitt, Morten Liebe

og ni andre verneområder

Innhold

1	Innledning.....	4
2	Utførte tiltak og aktiviteter.....	7
3	Nasjonalparkstyret.....	19
4	Verneområdene - en oversikt.....	23

og ni andre verneområder

1 Innledning

Aktivitetsrapporten har til hensikt å vise effekten av gjennomførte tiltak ut fra verneformålene og forvaltningsplanens retningslinjer samt beskrive det faktiske som er utført. Vedtatt forvaltningsplan (juni 2020) inneholdende hovedstrategiene er gjengitt rett nedenfor som grunnlag for overordnet vurdering av effekten.

Lavskrike – forekommer i gammel skog

Foto: Thor Østbye

Forvaltningsplanen for Langsua (vedtatt juni 2020) – hovedstrategier

Forvaltningsplanen for verneområdene i Langsua ble vedtatt av Miljødirektoratet i juni 2020. Hovedstrategiene (1-3 nedenfor) summerer opp bevaringsmål for landskap og biologisk mangfold, forvaltningsmål for kulturminner og kulturmiljø, og for besøksstrategien. Til sammen danner de en visjon for forvaltningen av verneområdene for 2019 – 2029, se også kartet nedenfor.

Hovedstrategi 1: Landskap og biologisk mangfold

Mangfoldig villmark og levende kulturlandskap

- Helhetlig bærekraftig forvaltning av arter, økosystemer og nøkkelhabitater, med vekt på: Gammel barskog, våtmark, kulturlandskap og viktige habitater for utvalgte sårbare arter.

og ni andre verneområder

- Helhetlig bærekraftig forvaltning av landskap av særlig verdifull opplevelsesverdi, med vekt på: Områder med store villmarkskvaliteter, områder som særlig forteller om landskapets tilblivelse, opplevelsesrike kulturpregete landskap og landskap med stor verdi for friluftsliv
- Formidling av naturkunnskap, verneverdier, sårbarhet og ansvar. Et samarbeid med Randsfjordmuseet/Kittilbu utmarksmuseum står sentralt i strategien.

Hovedstrategi 2: Kulturminner og kulturmiljø

Kulturminner og rike kulturmiljø med stor tidsdybde.

- Ta vare på verdifulle kulturlandskap, kulturminner og kulturmiljø i et helhetlig og langsiktig perspektiv, som bruksressurs og som grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskaping.
- Ha god oversikt over kulturminner innenfor verneområdene. En detaljert oversikt over kulturminnene skal utarbeides som grunnlag for forvaltningen.
- Fredete og fredningsverdige kulturminner bør være sikret og ha ordinært vedlikeholdsnivå, i tråd med St. meld, nr. 16 Leve med kulturminner. Spesielt viktig er automatisk fredete kulturminner, eldre ferdselsveier og råk, samt seter-/stølsmiljøene med verneverdig bygningsmasse og andre kulturminner.
- Bevare og synliggjøre kulturminner og kulturmiljø som et nasjonalt verdifullt referanseområde for utmarksbruk mange tusen år tilbake, og legge til rette for forskning som gir økt kunnskap om de lange kulturhistoriske linjene som har formet det landskapet vi ser i dag.
- Formidle immateriell kulturarv som kunnskap, historie og tradisjonsstoff om området og stimulere til at slikt blir samlet og tatt vare på, i samarbeid med Kittilbu utmarksmuseum.

Hovedstrategi 3: Besøk og tilrettelegging

Nydelig villmarkspreg i et stort sentralt område, med fine opplevelsesmuligheter i ytterkantene.

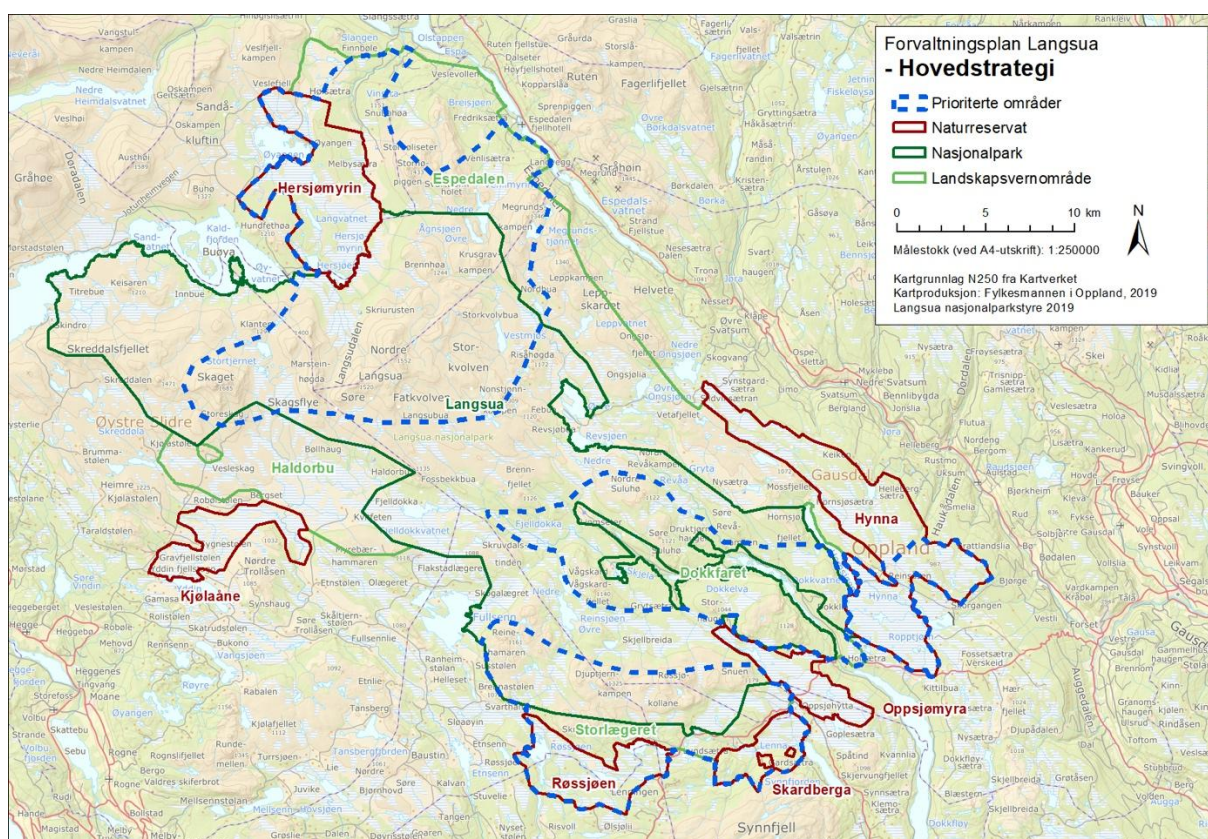
- Et stort sentralt villmarkspreget naturområde som gir store naturopplevelser ved ferdsel til fots og ved annet enkelt friluftsliv over en til flere dager. Ferdselen styres til et godt utbygd sti- og skiløypenettet der det ikke er behov for vesentlige endringer.
- Utvalgte delområder i ytterkantene av verneområdene sammen med randsonene, gir flotte opplevelser av Langsuas godt bevarte natur og kultur ved korte stopp til

og ni andre verneområder

flere dagers turer via godt tilrettelagte aktiviteter og arrangementer. Det settes fokus på tilrettelegging for opplevelse innenfor et spesielt tema – «signaturproduktet». Denne aktive bruken er tilpasset de fastsatte bevaringsmålene i disse områdene.

- Friluftstilbudet skal være variert, og kvaliteten på tilretteleggings- og formidlingstiltakene skal være høy med fokus på gode opplevelser.
- Det legges til rette for aktiviteter og andre tiltak som kan øke verdiskapningen i reiselivet innenfor rammen av verneforskriftene.
- Langsuaas arealer skal forvaltes aktivt, kunnskapsbasert og differensiert på en måte som sikrer verneformålene. Dette baseres på en løpende overvåking av verneverdiene.
- Bruken overvåkes og justeres om nødvendig i forhold til beskyttelser av verneverdiene. Overvåkingen må være slik at den gir respons på endringer i besøk over relativt kort tid.

I noen delområder er det et stort sammenfall mellom hovedstrategiene. Dette har resultert i prioriterte områder for planperioden.

Kilde: Forvaltningsplan Langsua

og ni andre verneområder

Figur: Prioriterte geografiske områder (blå strek) i planperioden, hvor det er stort sammenfall mellom bevaringsmål for landskap og biologisk mangfold, forvaltningsmål for kulturminner og kulturmiljø, og besøksstrategiens prioriteringer.

2 Utførte tiltak og aktiviteter

Lenningen - Nytt start- og informasjonspunkt i Etnedal

Start- og infopunkt Lenningen - fra åpningen juni 2025.

Utførte tiltak

Start- og informasjonspunktet på Lenningen ved fv. 2442 ble ferdigstilt i november 2024 med unntak av noen mindre fysiske justeringer som gjøres våren 2025. Formell åpning skjer i juni i år. Etableringen er et resultat av et tett og godt samarbeid med Etnedal kommune mht. reguleringsendringen mm. og grunneier Bruflat sokneråd. Det er etablert en servituttavtale for 40 år med grunneier for disposisjon av grunnen.

Punktet består av inngjerdet parkeringsplass med ferist, informasjonstavler og en rasteplass med flott utsikt til sørlige deler av Langsua nasjonalpark, og Røssjøen naturreservat og Storlægeret landskapsvernområde som ligger inntil nasjonalparken. Fra punktet er det laget en kort gangsti til Lenningen fjellstue. Punktet representerer en konkret oppfølging av forvaltningsplanen for verneområdene i Langsua, spesielt det som omfatter besøksstrategidelen. Tiltaket er finansiert av Miljødirektoratet via Statsbudsjettet («Tiltak i verneområder»).

og ni andre verneområder

DNT Valdres, Torpa fjellstyre og Etnedal kommune har også informasjonsplakater på punktet. Det er i samarbeid med Etnedal kommune søkt fylkeskommunen om offentlig skilting til stedet. Kostnad i 2024: 1,33 mill.

Etablering av start- og infopunkt på Lenningen er prioritert i vår besøksstrategi for verneområdene. Lenningen er et viktig utgangspunkt for turer både sommer og vinter. Fylkesvei 2442 passerer rett forbi punktet, og veien er brøytet fram til stedet vestfra vinterstid.

Nasjonalparkstyret startet prosjektet i 2020 med innspill til reguleringsendring. Forprosjektet ble gjennomført annet halvår ved et samarbeid mellom Langsua nasjonalparkstyre, Etnedal kommune og Bruflat sokneråd som grunneier med Nordplan as som konsulent. Anleggsgartner Arnesen as har vært entreprenør med oppstart sommer 2024. Prosjektet er nå sluttfinansiert.

Forventet effekt ut fra verneformål

Vi håper at punktet blir mye brukt i framtida som start- og infopunkt for verneområdene i Langsua. Punktet vil også fungere for korte opphold i fbm. ferdsel via fylkesveien. Det representerer en del av friluftstilbudet i området.

Det forventes en enda bedre kanalisering av ferdsel for å ivareta sårbare områder. Opplevelsen knyttet til verneområdene forventes å øke.

Samtidig vil verdiskapningen kunne bedres som følge av punktet blir en attraksjon like ved en reiselivsbedrift, og ved at punktet blir en start for aktiviteter spesielt i sommerhalvåret ut fra fylkesveien.

Utfordringer og aktuell oppfølging

- Framtidig vedlikehold og ettersyn, herunder holde buskvegetasjon nede utenfor selve punktet.
- Lett tynning trebestandet mot nord for å bedre utsikten.

og ni andre verneområder

Skjøtsel av kulturlandskap - Biologiske verneverdier skal bevares

Tynning av bjørk i Dokkfaret landskapsvernområde.

Utførte tiltak

- Skjøtselsbeiting med hest på Storhøliseter og Svartjernholet i Espedalen LVO utført etter avtale med Oppland hesteeierforening. Tre seterkvær på Storhøliseter blir avbeitet først og sist i beitesesongen. Mellom dette beitet hestefølget som tidligere på Svartjernholet.
- Skjøtselsbeiting med hest i Tronhushavna i Storlægeret LVO utført etter avtale av Akershus Dølahestlag.
- Skjøtselsbeiting med geit på Ånstadsetra i Dokkfaret LVO utført av Marte Tidemand-Johanessen /Trond Ørslien.
- Skjøtselsbeiting med geit på Liomseter i Dokkfaret landskapsvernområde utført av bedriften Ryddegeita.
- Skjøtselsbeiting med geit på Fjelldokkbue i Haldorbu LVO i regi av Anne Frugård.

og ni andre verneområder

- Hogst av bjørk i Dokkfaret LVO utført av Gausdal fjellstyre, 15 daa.

Totalkostnaden i 2024 var på kr.230000,-.

Etter opprettingen av Langsua nasjonalpark ble det utarbeidet skjøtselsnotater for et tjuetalls steder med skjøtselsavhengig kulturmark i verneområdene, med beskrivelse av verneverdier og aktuelle skjøtselstiltak. Skjøtselsnotatene danner først og fremst grunnlaget for å utarbeide bevaringsmål for arter og naturtyper, og skjøtelsplaner for prioriterte lokaliteter. Bevaringsmålene framgår av vedtatt forvaltningsplan. Vi startet opp skjøtsel med utgangspunkt i disse notatene allerede fra 2012.

Effekt ut fra verneformål

Skjøtselen prioriteres i områder med høye verneverdier basert på kartlegging av vegetasjonen. Skjøtselen bidrar til å bevare verdier som er en viktig del av verneformålet i verneområdene.

Landskapet holdes åpent og ivaretar viktige landskapskvaliteter. Det er imidlertid behov for langt mere ressurser for å kunne utvide skjøtselen til nye verdifulle områder og vedlikeholde allerede skjøttede områder på en god måte. De lokalitetene som nå skjøttes er å regne som frimerker i den store sammenhengen, siden det i Langsua er svært mange områder med biologisk rik kulturmark med behov for skjøtsel.

Utfordringer og aktuell oppfølging

Totalt sett er det betydelig med verneverdier i verneområdenes kulturlandskap, mye mer enn det vi kan gi en god skjøtsel i dag. Selv om det fortsatt er mye beitedyr i verneområdene, så er det en mismatch mellom bruken og arealer som trenger skjøtsel av hensyn til det biologiske mangfoldet.

Skjøtsel må foregå årvisst på de fleste lokalitetene for å hindre gjengroing og holde naturtypene i hevd. Det er derfor ønskelig med minst en fordobling av midler til skjøtsel i årene som kommer. Det er også ønskelig med et langt mer omfattende samarbeid med beitebrukerne for å løse skjøtselsutfordringer.

og ni andre verneområder

Skiltplan – Oppfølging av denne og tilpassing til merkevara

Nytt skilt og plakat ved Hersjømyrin naturreservat. .

Utførte tiltak

Det er satt opp skilt (tavler) i tre ved Hersjømyrin naturreservat og ved Røssjøen naturreservat, og videre påmontert nye informasjonsskilter der. Produksjon av skiltene er gjort av firmaet IGT, og oppsetting er utført av SNO og via tjenestekjøp fra de to fjellstyrene i hhv. Torpa og Gausdal. Forbrukte midler kr. 37000,-

40 tavler ble satt opp rett etter vernet i 2011. En del av disse er slitne. Merkevara kom i 2015 og ingen av tavlene har vært fornyet etter den tid. Besøksstrategien kom i 2017 og den legger en del føringer for besøk og tiltak i og ved verneområdene.

og ni andre verneområder

Effekt ut fra verneformål

Tavlene er ett element i å oppfylle forvaltningsplan og besøksstrategi. På den måten ivaretas verneverdiene, og opplevelsen styrkes. Forhåpentligvis øker interessen for bevaring av sårbar natur.

Noen tavler har vært og er dominerende i landskapet. De er enten fjernet eller kommer i mindre fysisk format.

Aktuell oppfølging

Oppfølging av skiltplanen med de nødvendige utskiftningene vil gå over 2- 3 år framover pga. begrenset årlig ressurstilgang.

Myrhauk –overvåking

Myrhauk hanfugl – nydelig fargedrakt. Ganske lett å kjenne igjen.

Foto: Thor Østbye

og ni andre verneområder

Utførte tiltak

SNO har på oppdrag fra oss sjekket overvåkningslokaliteten. Ingen myrhauk ble påvist der, sannsynligvis pga. bunnår i smånagerbestanden. I regionen var det generelt svært få observasjoner av myrhauk.

En del av verneområdene i Langsua er viktige hekkeområder for denne truede arten ihht. Rødlista. Langsua har et ansvar for å ivareta hekkeområdene. I vedtatt forvaltningsplan er det laget bevaringsmål for arten.

Effekt ut fra verneformål

Målet med kartleggingen og overvåkingen er å sikre langsiktig overlevelse for den truede arten myrhauk med basis i forvaltningsplanen.

Aktuell oppfølging

Systematisk overvåking av hekkeområdene i Langsua ved et samarbeid med Statens naturoppsyn.

Driftsplan skog - i Espedalen landskapsvernområde

Fra Espedalen landskapsvernområde.

og ni andre verneområder

Utførte tiltak

Driftsplan skog for den nordre delen av landskapsvernområdet ble vedtatt av nasjonalparkstyret tidlig i 2024. Dette er en oppfølging av verneforskriften og vedtatt forvaltningsplan.

Driftsplanen har bla. basis i en helhetlig biologisk kartlegging i Espedalen landskapsvernområde. Denne ble rapportert i 2023, og delrapport spesifikt for driftsplanområdet kom i 2022.

Effekt ut fra verneformål

Hensikten med det omfattende driftsplanarbeidet har vært å sikre vernekvalitetene ved en kommende tillatt hogst i dette området.

Utfordringer og aktuell oppfølging

Nasjonalparkstyret skal tilse at en evt. framtidig hogst følger det detaljerte innholdet og bestemmelsene i driftplanen.

Framtidig besøkssenter - ved Kittilbu utmarksmuseum i Gausdal

og ni andre verneområder

Aktivitet på Kittilbu utmarksmuseum.

Utførte tiltak

Leder av nasjonalparkstyret har deltatt i den videre prosessen om etablering av autorisert nasjonalparksenter med utgangspunkt i vedtatt forvaltningsplan med besøksstrategi. Det er i regi av Randsfjordmuseet arrangert en visningsdag for stortingspolitikere der også nasjonalparkforvalter deltok. Såkalte Langsuadager (aktivitetsdager) som et åpent arrangement, er gjennomført med bistand fra oss både i 2024 og tidligere. Mange aktører deltok på Kittilbu i august.

Kittilbu Utmarksmuseum er en del av forvaltningsknutepunktet for Langsua, sammen med sekretariatslokalene i Gausdal kommunehus på Segalstad bru fastsatt av daværende Miljøverndepartement i 2012. Kittilbu Utmarksmuseum skal basert på vedtatt forvaltningsplan, i framtida fungere som et besøkssenter for verneområdene i Langsua, samtidig som stedet skal formidle natur- og kulturhistorien i dette fjellområdet. Det foreligger en intensjonsavtale mellom Randsfjordmuseet as og Langsua nasjonalparkstyre om videre utvikling.

Effekt ut fra verneformål

En utvikling av Kittilbu utmarksmuseum til autorisert besøkssenter nasjonalpark vil bli en styrking av knutepunkt Langsua, spesielt for det utadrettede formidlingsarbeidet.

Kittilbu utmarksmuseum er nedfelt i forutsetningene i vernesaken som en del av forvaltningsknutepunktet, og i vedtatt forvaltningsplan med besøksstrategi (2020).

Aktuell oppfølging og utfordringer

Leder av nasjonalparkstyret deltar i prosessen om evt. etablering av nasjonalparksenter.

og ni andre verneområder

Uttak av engelmannsgran – Espedalen landskapsvernområde

Uttak av engelmannsgran nord i Espedalen landskapsvernområde.

Utførte tiltak

Et fåtall gjenværende busker er fjernet i 2024.

Engelmannsgrana ble plantet ved Vollsetra for noen tiår siden. Den har vokst opp til en høyde på 6-7 m. Frøsettingen har vært svært beskjeden. Spredningspotensialet har så langt vært veldig lavt. Status er omtalt i forvaltningsplanen for Langsua av 2020. Totalt er det hugget trær over et areal på 71 daa.

Effekt ut fra verneformål

Fjerningen vil gi naturlig vegetasjon de nødvendige muligheter, og landskapet og vegetasjon vil da framstå i tråd med verneformålet. Evt. spredningsfare er nå

Utfordringer og aktuell oppfølging

Tiltaket er nå avsluttet.

og ni andre verneområder

Uttak av buskfuru – ved Kjølaåne naturreservat

En gruppene med buskfuru rett utenfor Kjølaåne naturreservat, fjernet 2024. Foto: Morten Liebe

Utførte tiltak

Lokalisering av grupper med fremmedarten buskfuru ble kartlagt. Gruppene står like i nærheten av grensen for Kjølaåne naturreservat. Antallet grupper var 5, og frøsetting pågår. En gruppe ble tatt ut i 2024. Yddebue sameige ble engasjert til å gjennomføre tiltaket.

Effekt ut fra verneformål

Hensikten med uttaket er å hindre spredning inn i reservatet. Arten er en fremmedart generelt sett.

Aktuell oppfølging og utfordringer

De resterende gruppene tas ut i 2025.

og ni andre verneområder

Tilbakeføring av bever til Langsua

Fra Nordåa i nasjonalparken, nov. 2024.

Utførte tiltak

Befaring med Univ. Sørøst-Norge gjennomført i juni 2024, rapport utarbeidet av forvalter. Det er i etterkant dokumentert (nov. 24) at bever har hatt tilhold i Nordåa et fåtall år. Antallet er fortsatt usikkert. En logg for hendelser etter dette er utarbeidet. Miljødirektoratet har avvist muligheten for supplerende utsetting i verneområdene.

Tidligere: Det er etablert et samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge som har kompetanse på bever på et internasjonalt høyt nivå. Det er planlagt befaringer for å vurdere beitekvaliteten i delområder i Langsua, mulige innvandringsveier og tiltak. Forvalter har vurdert beitekvalitet i ett delvassdrag. Statsforvalteren i Innlandet støtter en mulig tilbakeføring, og de er forvaltningsmyndighet i Hynna naturreservat, hvor beverutsetting kan være aktuelt.

Det har vært kontakt med Fåberg vestfjell grunneierlag hvor det er bever i dag. Avskytingsregime er drøftet. Derfra er det en mulig naturlig innvandringsvei til Langsua. Forvalter har dessuten laget en oversikt over beverlokalteter regionalt nært til Langsua. Gausdal kommune, Statskog og Gausdal fjellstyre er orientert om tiltaket.

og ni andre verneområder

Beveren hadde tilhold i Langsua i tidligere tider helt tilbake til steinalderen. Den ble sannsynligvis jaktet ut en gang på 1800-tallet.

Effekt ut fra verneformål

Hensikten med en tilbakeføring er å øke biologisk produksjon, biomangfold, bedre vannhusholdning, binding av CO₂ mm. Vi henviser til vellykkede prosjekter i flere land som en del av naturrestaurering/rewilding.

Aktuell oppfølging og utfordringer

- Videre registreringer i og ved Nordåa og evt. andre vassdrag for å dokumentere arealbruk og evt. forekomst av hytte og dam.

3 Nasjonalparkstyret

Avtroppende nasjonalparkstyre ble oppnemnt i samband med kommunevalget i 2023, og består av disse representantene:

Rolle:	Styremedlem:	Representerer:
Styreleder	Anette Musdalen	Gausdal kommune
Nestleder	One Enerud	Øystre Slidre kommune
Styremedlem	Knut Arne Fjelltn	Nord-Aurdal kommune
Styremedlem	Andre Sandbuløkken	Sør-Fron kommune
Styremedlem	Bjørn Nermoen	Etnedal kommune
Styremedlem	Ola Tore Dokken	Nordre Land kommune
Styremedlem	Sjur Sande	Nord-Fron kommune
Styremedlem	Mari Gjestvang	Innlandet fylke

Styret har nedsatt et arbeidsutvalg (AU) på tre medlemmer.

Rolle		Representerer:
Leder	Anette Musdalslien	Gausdal kommune
Styremedlem	Ola Tore Dokken	Nord-Aurdal kommune
Styremedlem:	One Enerud	Øystre Slidre kommune

og ni andre verneområder

3.1 Nasjonalparkstyrets sekretariat - nasjonalparkforvalterne

Nasjonalparkforvalterne er underlagt nasjonalparkstyret, og legger fram innstillinger til vedtak i styret i saker som gjelder forvaltning av verneområdene. De kan også etter delegasjon fra styret treffe vedtak i kurante saker, dvs. spesifiserte ferdsel- og motorferdselssaker, samt andre saker som dreier seg om fornying av tidligere gitt dispensasjon, saker med innarbeida praksis og saker med entydige føringer i forvaltningsplanen. Nasjonalparkstyret er forvalternes oppdragsgiver og styrer dermed deres tid basert på styrets vedtekter. Statsforvalteren er deres formelle arbeidsgiver og står sakssystem og regnskap.

Sekretariatet er lokalisert i «Knutepunkt Langsua» i kommunehuset i Gausdal på Segalstad Bru, sammen med SNO, Randsfjordmusea og Gausdal Fjellstyre. Knutepunktet flyttet inn i nye lokaler i østenden av bygget i mars 2018. Det var i 2023 to nasjonalparkforvaltere for verneområdene i Langsua, Ulf Ullring i 50% og Morten Liebe i 100 % stilling. I tillegg er det benyttet kr. 100.000,- av Ullrings gjenværende prosentandel til konsulentkjøp.

3.2 Forbruk midler

Tabellen nedenfor viser forbruk av midler (i 1000 kr) til drift av styret, drift av sekretariat (ekskl. lønnsmidler, husleie, telefon), forbruk til forvaltningsplaner og tiltak i verneområdene.

Aktivitet	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Merknad
Drift styret	236	190	596*	227	267	200	310	Inkl. drift infrastruktur i 2024, kr. 100000,-
Drift sekretariat	161	75	53	62	63	78	61	F.o.m. 2019 har statsforvalteren dekket flere av utgiftene direkte.
Forvaltningsplaner	1005*	929*	37	0	0	0	0	Forvaltningsplan vedtatt juni 2020.
Tiltak i verneområder	989	845	590	1224	1100	1500	1629	Midler fra Miljødirektoratet
Prosjekt Ferdast				350	200	100000	0	

* Inkl. bevilgninger til prosjekt Ferdast.

og ni andre verneområder

3.3 Besøkside Langsua og nettside for nasjonalparkstyret

Besøksside for Langsua ble utviklet i løpet av 2020 ihht. merkevara og med språkene norsk, engelsk og tysk. Den ble lansert tidlig i 2021 under domenet www.langsua.no. Web-side for nasjonalparkstyret vedr. sakene og planer mm ligger på <http://www.nasjonalparkstyre.no/Langsua/>.

3.4 Enkeltsaksbehandling

Antallet styremøter og totalt antall saker behandlet etter verneforskriftene (sum i styret og delegerte) er vist i tabellen nedenfor. I tillegg er det behandlet saker knyttet til økonomi, planlegging og arealplaner på høring mm (se totalt antall saker).

År	Antall styremøter	Saker - verneforskrift	Totalt antall saker
2018	6	68	
2019	5	66	
2020	9	62	
2021	6	57	81
2022	5	55	79
2023	4	32	42
2024	5	49	51

Alle vedtak blir lagt ut på www.miljovedtak.no. Regulær og gjentakende motorferdsel blir nå normalt gitt som 4 – årige tillatelser etter at forvaltningsplanen ble vedtatt i 2020. Antallet saker behandlet ut fra verneforskriftene er vesentlig redusert siden 2020 mye pga. dette forholdet. Fornying av disse tillatelsene gir noe variasjon i totalantallet fra år til år.

3.5 Administrativt kontaktutvalg

For å sikre at forvaltning av verneområda er godt integrert i den kommunale forvaltninga, er det etablert et administrativt kontaktutvalg med representanter fra administrativt nivå i de sju kommunene. Utvalget har ikke hatt møte i 2024. Det er imidlertid holdt løpende kontakt med saksbehandlere i kommunene.

3.6 Rådgivende utvalg

Rådgivende utvalg (RU) skal sikre involvering av ulike interesser i verneområdet: Grunneiere, næringsinteresser og miljøorganisasjoner. Det rådgivende utvalget skal ikke behandle enkeltsaker, men uttale seg om overordna strategier og særlige forhold. Utvalget har ikke hatt møte i 2024. Det er imidlertid holdt løpende kontakt med mange aktører. Det er planlagt kommunevise møter med aktører vinteren 2025 som en evaluering av forvaltningsplanen midt i dennes varighet (2020 – 2030).

og ni andre verneområder

3.7 Ansvarsfordelingen mellom Nasjonalparkstyret og Statens naturoppsyn – gjennomføring av tiltak 2024

Engmarihand vokser i Langsua

Nasjonalparkstyret forvalter som forvaltningsmyndighet verneforskriftene og fatter enkeltvedtak. Styret har også ansvar for forvaltningsplan med besøksstrategi og andre planar, informasjon/skilting, skjøtseltiltak, tilrettelegging, registrering og overvaking.

Statens naturoppsyn (SNO) utfører kontroll og tilsyn i verneområda og etter bestemte særlover, og setter i verk tiltak som nasjonalparkstyret ønsker utført og har bestilt (bestillingsdialog), bl.a. informasjon/skilting, skjøtseltiltak, tilrettelegging, registrering og overvåking. SNO kjøper tjenester fra fjellstyra og andre.

Spesielt for 2024

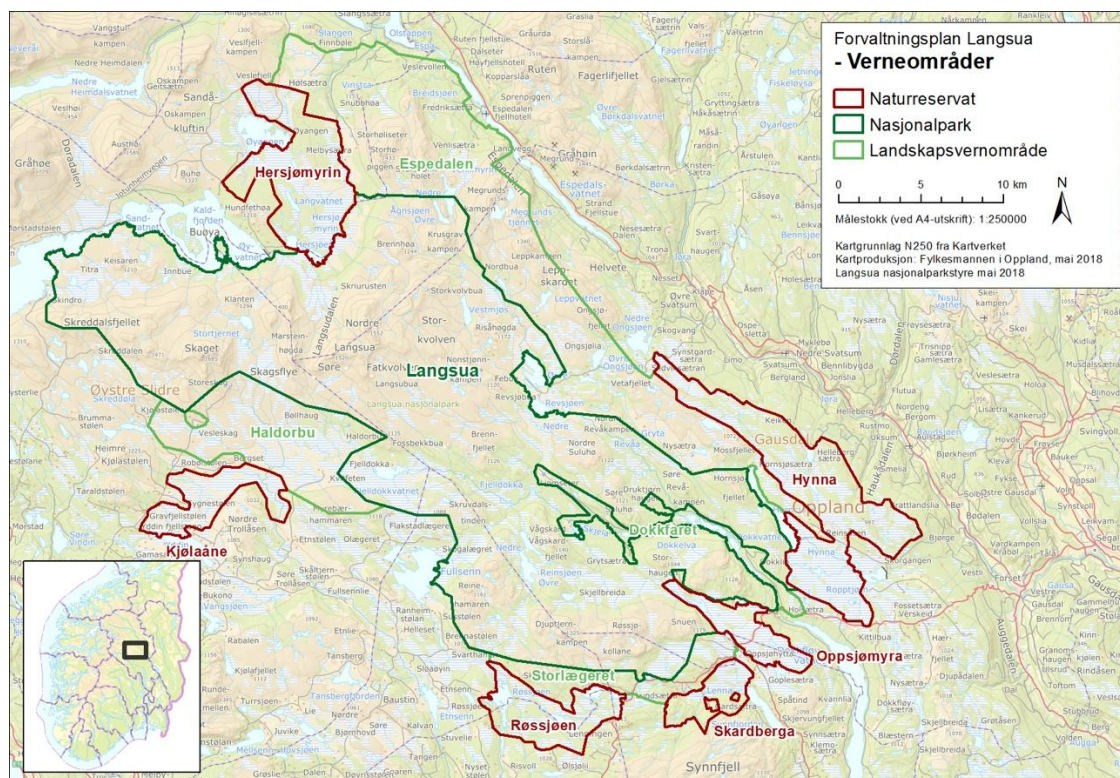
Bestilte oppdrag fra forvaltningen ble lagt inn i den nye basen «Naturopdrag», totalt omkring 20 oppdrag. Det har vært tett kontakt mellom forvalter og SNO-oppsynet i forbindelse

og ni andre verneområder

med gjennomføringa av disse. Oppdragene er for det aller meste utført, og samarbeidet har fungert godt. Enkelte oppdrag er utsatt til 2025 grunnet mangel på ressurser.

Tillatelser og vedtak gjort av forvaltningsmyndigheten er fulgt opp med kontroll i felt. Det er ikke registrert brudd på verneforskriftene. Oppsynsaktivitet er prioritert i områder med mye ferdsel, spesielt gjelder det vinterstid.

4 Verneområdene – en kort oversikt

Langsua nasjonalpark ble oppretta i 11.03.2011 som en erstatning for tidligere Ormtjernkampen nasjonalpark. Nasjonalparken er på 537 km². I tillegg ble det oppretta 4 landskapsvernområde og 6 naturresevat rundt Langsua nasjonalpark. Totalt strekker verneområda seg over 7 kommuner og dekker et område på omlag 1000 km².

Langsua nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for alle verneområda med unntak av Hynna naturresevat, som Statsforvalteren i Innlandet er forvaltningsmyndighet for (RAMSAR-område med internasjonal status). Felles forvaltningsplan for alle verneområdene i Langsua ble vedtatt av Miljødirektoratet i juni 2020.

I nord dominerer fjellmassiva Skaget-Skredalsfjella og Langsua. Lenger sør og aust finnes et mer rolig, bølgende landskap med enkelte fjellformasjoner og store vann. Det finnes flere spor etter istida i form av skuringsstriper, morener og andre typer løsmasseavsetninger. Nedbørsfeltet til to varig verna vassdrag, Etna og Gausa som ligger delvis innenfor området.

Det er knyttet store naturverdier til myr og våtmark, gammel fjellbarskog, rik fjellbjørkeskog og rasmark. Myrområdene er viktige både i utstrekning og verdi. Det er registrert mange arter fra den

og ni andre verneområder

norske rødlista med fast tilhold i områdene (sopp og lav 12 arter, karplanter 7 arter, fuglar 16 arter, pattedyr 2 arter), der mange er kulturbetinga og avhengig av beite eller slått.

De store rovpattedyra forekommer mest som streifdyr i området, og da oftast jerv og gaupe i Espedalen i øst. Et svært viktig vinterbeiteområde for elg finst sentralt i verneområda. Området inneholder også kulturmiljø- og kulturminneverdier knytt til jakt og fangst av rein og elg, til jernframstilling, fiske, ferdsel, støls-/seterdrift, feplassar og annen beitebruk, mm.

Se for øvrig www.langsua.no og <https://www.nasjonalparkstyre.no/Langsua>.

og ni andre verneområder

Norges nasjonalparker

De elleve verneområdene i Langsua utgjør totalt 1000 km² hvorav Langsua nasjonalpark er på 537 km². Ti av verneområdene forvaltes av Langsua nasjonalparkstyre, mens Hynna naturreservat (Ramsarområde) forvaltes av Statsforvalteren i Innlandet.

Verneområdene ligger i sju kommuner mellom Gudbrandsdalen og Valdres.

Besøksside: www.langsua.no

Nasjonalparkstyret sitt arbeid: <https://www.nasjonalparkstyre.no/Langsua>

Kontaktinformasjon Norges nasjonalparker

Telefon: 03400/73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01
E-post: post@miljodir.no
Nett: www.miljodirektoratet.no
Post: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010, Trondheim